

Vastaanottaja
Laihian kunta

Asiakirjatyyppi
Rakennusinventointi

LAIHIAN KUNTA

VALTATEIDEN VAIKUTUSALUEEN OSAYLEISKAAVAN TARKISTUS JA LAA- JENNUS

Rakennusinventoinnin päivitys – Laihian keskustan eteläpuoliset alueet

1. Inventointimenetelmän kuvaus

Laihian kunta laatii osayleiskaavaa valtateiden vaikutusalueelle. Kaavoitusta varten alueelta on laadittu rakennuskulttuurikohteiden inventointi. Inventoinnin ensisijainen tarkoitus on ollut kerätä perustietoa alueen kulttuurihistoriallisesti tärkeästä rakennuskannasta yleiskaavoitusta varten. Selvityksen tavoitteena on ohjata yleiskaavaprosessia valtakunnallisten alueidenkäyttövoittojen (VAT) mukaisesti siten, että maankäytön suunnittelussa edistettäisiin kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Selvityksessä on pyritty tunnistamaan kulttuuriympäristön ja maiseman paikallinen ominaisuus ja erityispiirteet.

Inventointi koskee ensisijaisesti ennen vuotta 1960 rakennettuja rakennuksia ja pihapiirejä. Edellinen inventointi on keskittynyt lähinnä 1800-luvun sekä 1900-luvun alun rakennuskantaan. Päivitysinventoinnissa on tarkasteltu myös jälleenrakennuskauden kohteita 1940- ja 1950-luvuilta.

Inventoituja kohteita on yhteensä 263. Kohteet ovat perinteisessä asussaan säilyneitä, 1950-luvulla tai aiemmin rakennettuja rakennuksia, ja pihapiirejä ja kulttuuriympäristön kohteita, jotka valittiin Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseon rakennustutkijan kanssa kesällä 2017 tehdyn maastokäynnin perusteella. Kohteiksi valikoitui vuoden 2004 inventoinnin kohteet. Täydennysinventointikohteita on inventoitu vuosina 2021-2022. Inventointikohteet on tallennettu Kioski-inventointijärjestelmään inventointityön yhteydessä.

Aiemman yleiskaavan inventoinnin tiedot on tarkistettu ja päivitetty tarpeellisilta osin. Lisäkohteita valikoitui maastokäynnin yhteydessä. Kohteisiin lisättiin rakennusten lisäksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennelmia kuten kivisiltoja ja rakennusryhmiä.

Tässä dokumentissa on kuvattu keski- ja eteläosan inventoidut kohteet ja arvoalueet. Kohteita on yhteensä 255, joista suojelumerkintä sr on osoitettu 97 kohteelle ja suojelumerkintä s 58 kohteelle. Yhtenäisinä hahmotettavia kyläkuvallisesti arvokkaita aluekokonaisuuksia tunnistettiin kuusi.

Inventoinnin on tehnyt vuosina 2017-2018 Ramboll Oy:stä Stina Karhunmaa, Tanja Tarkkanen, Annukka Rajala. Inventoinnin arvottamisneuvottelu on pidetty 27.6.2018. Siihen osallistui Pohjanmaan museolta Outi Orhanen, Laihian kunnasta Juha Lehtimäki sekä Rambollilta Juha-Matti Märijärvi, Stina Karhunmaa, Tanja Tarkkanen. Täydennysinventointien kohteille on määritelty alustavat arvot inventointityön yhteydessä.

2. Aluekokonaisuudet

Inventointialueelta on tunnistettu inventoinnin yhteydessä 6 kyläkuvallisesti arvokasta kokonaisuutta.

Käyppälänmäki

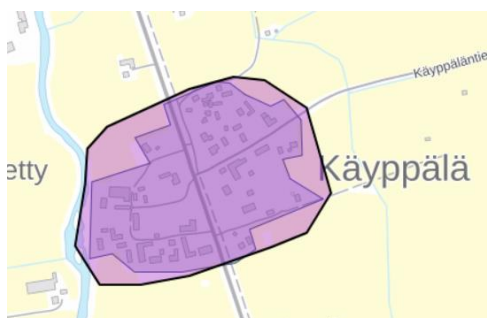
Kuvaus:

Käyppälänmäki sijaitsee valtatie 3 kohdalla Laihian jokeen rajautuvassa pelto-
saarekkeessa RKY-alueella. Alueella on vanhoja talonpoikaisia pihapiirejä valtatie
länsipuolella ja uudempaa asutusta sekä mäkitupien ryhmä valtatie itäpuolella.

Arviointi:

Käyppälänmäen rakennuskanta on ikärakenteeltaan sekoittunutta, mutta se on
maisemallisesti hahmotettavissa arvokkaaksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, missä
etelän suunnasta erottuvat näyttävät talonpoikaiset pihapiirit ja pohjoisen suun-
nasta tiivis mäkitupien rakennusryhmä.

Alueelle sijoittuu 7 inventointikohdetta.

Kuva 1. Käyppälänmäen kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajaus (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

Isokylä

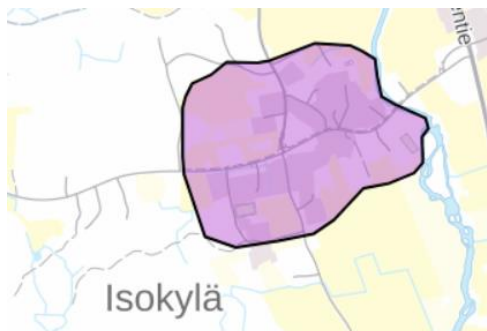
Kuvaus:

Isokylä sijaitsee Laihianjoen tuntumassa metsän ja pellon reuna-alueella RKY-
alueella. Asutusryhmät sijaitsevat pääosin peltosaarekkeissa, joille näkymät aukea-
vat. Vanhimman rakennuskannan muodostaa näyttävät talonpoikaistalot pihapii-
reineen.

Arviointi:

Rakennuskanta on ikärakenteeltaan sekoittunutta, mutta on maisemassa hahmo-
tettavissa saarekkeisen peltomaiseman lomasta yhtenäisenä jokirannan, kylätei-
den ja kyläasutuksen muodostamana tasapainoisena kokonaisuutena.

Alueelle sijoittuu 10 inventointikohdetta.

Kuva 2. Isokylän kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajaus (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

Pukkala

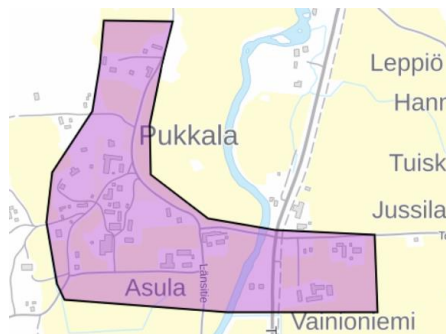
Kuvaus:

Pukkala on maisemallisesti näkyvällä paikalla RKY-alueella valtatie 3, Laihianjoen ja peltoaukeiden keskellä sijaitseva kyläalue, joka rajautuu lännen puolelta metsään. Rakennuskanta muodostuu pääasiassa 1800-luvun pohjalaistalojen pihapiireistä sekä 1900-luvun pienemmistä asuinrakennuksista. Alueella sijaitsee rakennusuojelulailla suojeltu Pukan talo.

Arviointi:

Maisemassa on yhtenäisenä kokonaisuutena hahmotettavissa jokirannan, kyläteiden ja pohjalaistalojen hallitsema arvokas yhtenäinen kokonaisuus, joka näkyy maisemassa etäälle erityisesti etelän ja idän suunnasta.

Alueelle sijoittuu 7 inventointikohdetta.

Kuva 3. Pukkalan kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajausta (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

Keskikylä

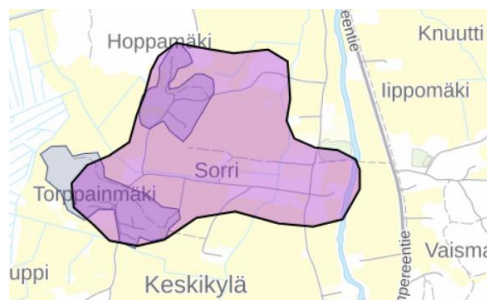
Kuvaus:

Keskikylä sijaitsee Laihianjoen tuntumassa laajalla peltoaukealla RKY-alueella. Asutusryhmien välissä on peltoalueita ja näkymät ovat pitkiä. Vanhimman rakennuskannan muodostavat näyttävät talonpoikaistalot pihapiireineen. Alueelta on tunnistettavissa piirteiltään erilaisia kokonaisuuksia. Suurien pohjalaistalojen ryhmät ovat Länsitien ja Keskikyläntien risteyksen tuntumassa ja Ketomäellä. Torpparinmäellä on pieniä mäkitupia 1900-luvun alusta. Erityisesti Keskikyläntien itäpuolella tupia on tiiviinä ryppäänä mäen päällä. Uudempaa rakennuskantaa on teiden varsilla ja peltosaarekkeissa.

Arviointi:

Rakennuskanta on ikärakenteeltaan sekoittunutta, mutta se muodostaa maisemallisesti ja kyläkuvallisesti arvokkaan kokonaisuuden, jossa peltoalueiden erottamissa rakennusryhmissä pohjalaistalot erottuvat maisemassa kauas erityisesti idän suunnasta ja kyläteiden varsilta.

Alueelle sijoittuu 19 inventointikohdetta.

Kuva 4. Keskikylän kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajausta (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

Haudanmäki

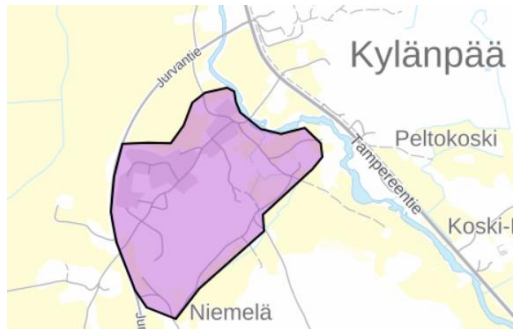
Kuvaus:

Haudanmäen alue sijaitsee peltojen ympäröimässä metsäsaarekkeessa Laihianjoen tuntumassa RKY-alueella. Asutus sijoittuu kyläteiden varsille ja metsän rajaan. Vanhimman rakennuskannan muodostavat näyttävät talonpoikaistalojen pihapiirit ja pienasumukset.

Arviointi:

Rakennuskanta on ikärakenteeltaan sekoittunutta, mutta on maisemassa hahmotettavissa yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa pohjalaistalojen ryhmät ja pihapiirit hallitsevat maisemassa erityisesti valtatie suunnasta ja peltoalueilta

Alueelle sijoittuu 13 inventointikohdetta.

Kuva 5. Haudanmäen kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajaus (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

Jokikylän kyläalue

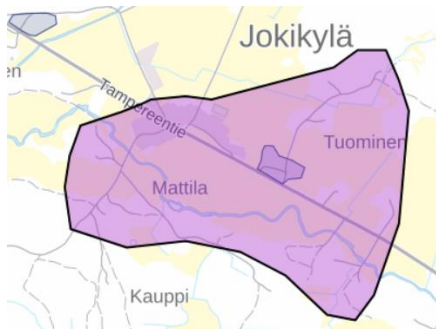
Kuvaus:

Jokikylän - Kasinkylän peltoaukealla ja metsän reunavyöhykkeellä sijaitsee Jokikylän kyläalue. Asutuksen vanhimman osan muodostavat 1800-luvun (osin vanhemmat) pohjalaistalot ja niiden pihapiirit. 1900-luvun puolivälin rakennuskanta on Hautakorventien varrella, valtatie risteysalueella, sekä metsän reuna-alueilla.

Arviointi:

Rakennuskanta on ikärakenteeltaan sekoittunutta, mutta se on hahmotettavissa yhtenäiseksi kyläteiden varteen ja metsäsaarekkeisiin muodostuneeksi kyläalueeksi, jossa laajat avoimet peltoalueet reunustavat asutusta.

Alueelle sijoittuu 26 inventointikohdetta.

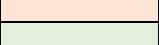

Kuva 6. Jokikylän kyläalueen kyläkuvallisesti arvokkaan alueen rajaus (kuvalähde © Kioski-inventointijärjestelmä).

3. Inventointikohteet ja arvot

Inventoinnissa on verrattu inventointikohteen tilaa aikaisempaan inventointiin. Arvoa ja muutosta on kuvattu värikoodilla

Väriselitteet

	Arvo on pysynyt samana
	Purettu kohde
	Arvo poistunut
	Uusi kohde
	Arvo heikentynyt
	Arvo nousnut
	Ei suojelua
	Täydennysinventoinnit 2021-2022, alustava arvotus

Kohteiden kulttuurihistoriallista arvoa on perusteltu seuraavin kirjaimin arviointitekstin yhteydessä:

R = rakennusperinteinen

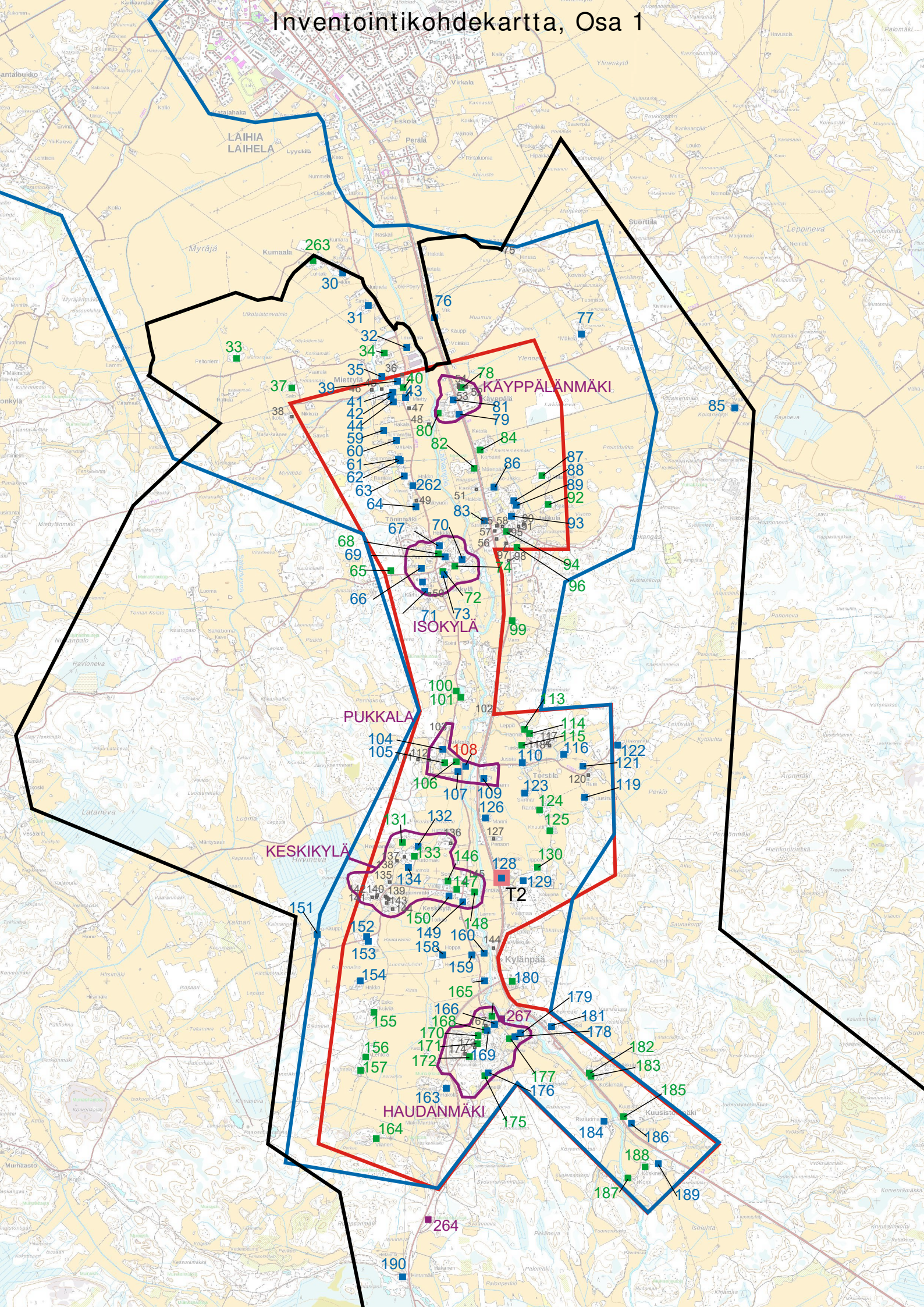
H = historiallinen (asutushistoriallisesti arvokas, teollisuus-, kauppa- ja liikehistoriallisesti arvokas, sivistyshistoriallisesti arvokas, aatehistoriallisesti arvokas, henkilöhistoriallisesti arvokas, sosiaalishistoriallisesti arvokas)

M = maisemallinen

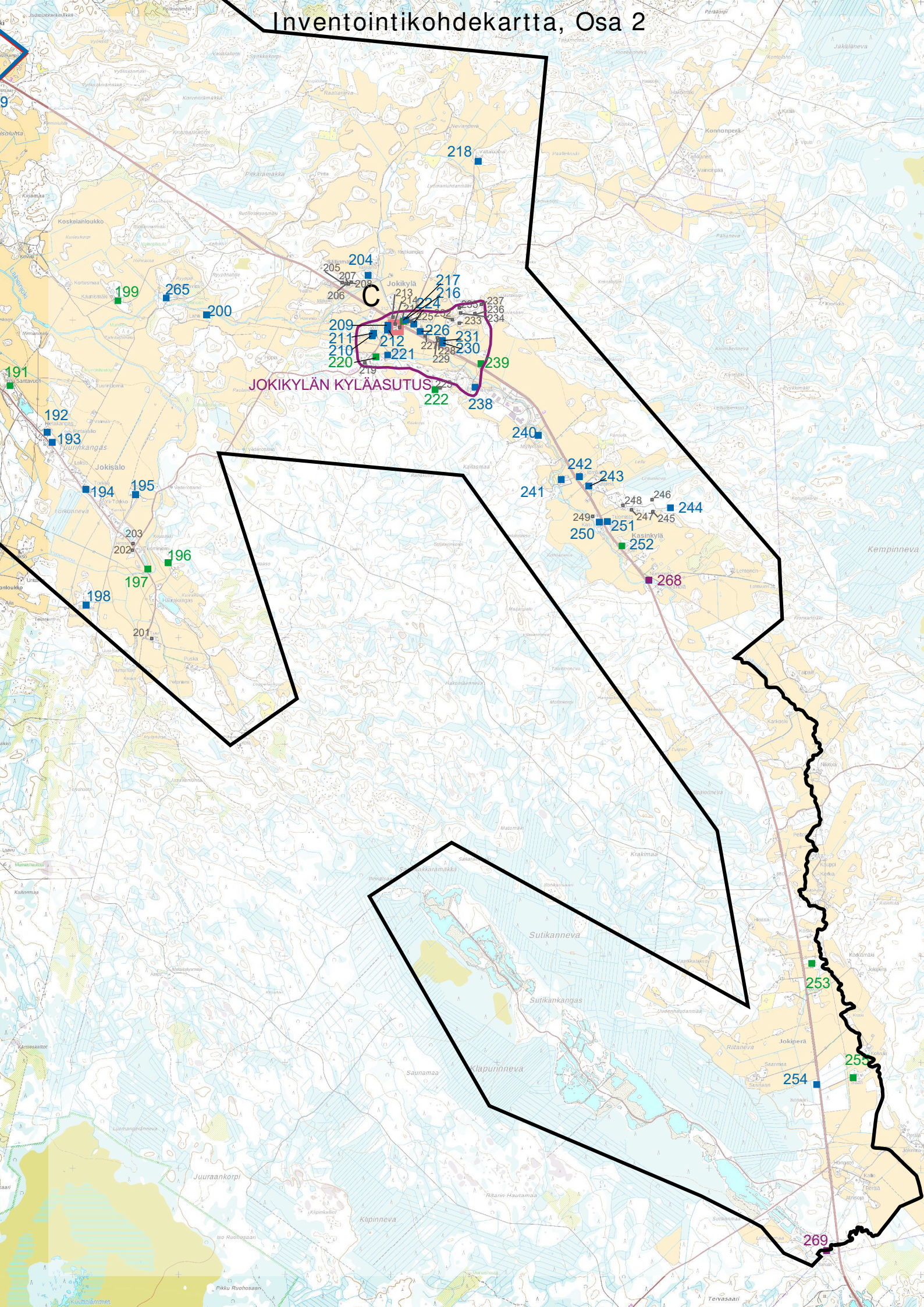
4. Inventointikohdekarttojen merkinnät

	Suunnittelualue
	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009), Laihianjokivarren pohjalaistalot
	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Laihianjoen kulttuurimaisema, VAMA 2021
POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA 2050	
Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö:	
	Jokikylän asutus Kylänpään koulu
Rakennusinventointi 2017-2018 ja täydennysinventointi	
	Arvokkaat aluekokonaisuudet
	Rakennussuojelulla suojeltu kohde
	Suojeltava kohde
	Säilytettävä kohde
	Kulttuuriperintökohde (kivisilta, hautausmaa)
	Inventoitu kohde, ei suojelua

Inventointikohdekartta, Osa 1

Inventointikohdekartta, Osa 2

	66	117	sr3-117	Isonkyläntie 23	R		M		RKY	sr	sr		x
	67	129	sr3-129	Länsitie 548	R		M		RKY	sr	sr	x	
	68	128	s3-128	Hermannintie 1	R	H			RKY	s	s		x
	69	127	sr3-127	Hermannintie 3	R		M		RKY	sr	sr	x	
	70	133	sr3-133	Isonkyläntie 13	R		M		RKY	sr	sr	x	
	71	96	sr3-96	Isonkyläntie 78	R		M		RKY		sr		x
	72	121	s3-121	Länsitie 576	R		M		RKY	s	s	x	
	73	118	sr3-118	Länsitie 574	R		M		RKY	s	sr	x	
	74	123	s3-123	Isonkyläntie 12	R		M		RKY	s	s	x	
	75	170	3-170	Suorttilantie 97				x					
	76	167	sr3-167	Tampereentie 408	R		M			sr	sr	x	
	77	193	sr3-193	Käyppäläntie 132	R		M			sr	sr	x	
	78	319	s3-319	Alinkotie 11	R		M		RKY	s	s	x	
	79	146	sr3-146	Kiertokuja 2	R		M		RKY	sr	sr	x	
	80	149	s3-149	Kiertokuja 14	R		M		RKY	s	s	x	
	81	151	sr3-151	Kiertokuja 31, käyppälä	R	H	M		RKY	sr	sr	X	
	82	144	s3-144	Tampereentie 551	R		M		RKY	s	s	x	
	83	141	sr3-141	Tampereentie 603, Nuorisoliitto		H	M		RKY	sr	sr		x
	84	205	s3-205	Kiviniementie 5	R		M		RKY	sr	s	x	

	85	198	sr3-198	Uitonhaarantie 30	R		M			sr	sr	x	
	86	209	sr3-209	Eenokintie 4	R		M		RKY		sr	x	x
	87	206	s3-206	Käkisalontie 70			M		RKY		s	x	
	88	218	sr3-218	Mäkitie 17	R		M		RKY	s	sr	x	
	89	219	sr3-219	Mäkitie 13	R		M		RKY	sr	sr	x	
	90			Mäkitie 3					RKY				x
	91			Mäkitie 5					RKY				x
	92	207	s3-207	Käkisalontie 39			M		RKY	s	s	x	
	93	221	sr3-221	Jakkulantie 8	R		M		RKY	sr	sr	x	
	94	228	s3-228	Allisentie 2		H	M		RKY	s	s		
	95			Allisentie 4					RKY				x
	96	261	s3-261	Jakkulantie 20	R	H	M		RKY	s	s		x
	97	278	3-278	Jakkulantie 15	R	H			RKY				x
	98	281	3-281	Jakkulantie 28		H	M		RKY	s			x
	99	295	s3-295	Pahoonnevantie 2	R		M			sr	s	(x)	x
	100	1	s3-1	Länsitie 689	R		M				s		x
	101	3	s3-3	Länsitie 694	R						s		x
	102	8	4-8					x	RKY				
	103	12	4-12	Länsitie 715, asuinrakennus purettu				x	RKY	s		x	

	104	16	sr4-16	Pukkalantie 3	R		M		RKY	sr	sr		x
	105	24	sr4-24	Peltolankuja 10 a ja b	R		M		RKY	sr	s		x
	106	26	s4-26	Länsitie 757	R		M		RKY		s		x
	107	27	sr4-27	Länsitie 771	R		M		RKY	sr	sr		x
	108	29	srs4-29	Länsitie 766	R		M		RKY	sr	sr		x
	109	239	sr4-239	Torstilantie 3	R		M		RKY	sr	sr		x
	110	255	sr4-255	Torstilantie 40	R		M		RKY	sr	sr		x
	111		4-19	Pakkalantie 13					RKY				x
	112		4-20	Pakkalantie 3					RKY		x		x
	113	261	s4-261	Leppiöntie 34	R		M		RKY	s	s		x
	114	263	s4-263	Leppiöntie 38	R		M		RKY	s	s		x
	115	258	sr4-258	Leppiöntie 41	R		M		RKY	s	sr		x
	116	254	sr4-254	Torstilantie 72	R		M		RKY	sr	sr		x
	117		4-264	Leppiöntie 58									x
	118			Leppiöntie 56			x						x
	119	243	sr4-243	Torstilantie 99	R		M		RKY	sr	sr		x
	120	244	4-244	Torstilantie 103					RKY	s			x
	121	253	sr4-253	Torstilantie 104	R		M		RKY		sr		x
	122	247	sr4-247	Torstilantie 141	R		M			sr	sr		x

	161	103	4-103	Tampereentie 999					RKY	s				x
	162	110	sr4-110	Länsitie 968	R		M		RKY	sr	sr		x	
	163	133	sr4-133	Kotoluhdantie 16	R		M		RKY	sr	sr		x	
	164	134	s4-134	Jurvantie 207	R		M		RKY	s	s		x	
	165	115	s4-115	Kylänpään vanhatie 26					RKY	s	s		x	
	166	163	sr4-163	Kylänpään vanhatie 33	R		M		RKY	sr	sr		x	
	167			Vanhatie 9					RKY					x
	168	161	s4-161	Vanhatie 14	R				RKY	s	s		x	
	169	162	sr4-162	Vanhatie 14	R				RKY	s	sr		x	
	170	118	s4-118	Vanhatie 21	R		M		RKY	s	s			x
	171	158	s4-158	Vanhatie 24	R				RKY	s	s			x
	172	142	s4-142	Vanhatie 38	R				RKY	s	s			
	173			Vanhatie (34)					RKY					
	174		4-143	Vanhatie 44					RKY					
	175	139	s4-139	Myllärintie 71	R		M		RKY	s	s		x	
	176	140	sr4-140	Myllärintie 71	R		M		RKY		sr		x	
	177	165	s4-165	Myllärintie 19	R		M		RKY	sr	sr			x
	178	167	sr4-167	Myllärintie 22	R		M		RKY	sr	sr			x
	179	168	sr4-168	Myllärintie 18	R		M		RKY	sr	sr		x	

	180	206	s4-206	Tampereentie 1030, Ylipään nuorisoseura		H	M			s	s		x
	181	199	sr4-199	Tampereentie 1092	R		M		RKY	sr	sr		x
	182	196	s4-196	Sorrontie 5			M		RKY	s	s		x
	183	195	s4-195	Tampereentie 1158	R		M		RKY	sr	s		x
	184	170	sr4-170	Siltatie 17	R		M		RKY	sr	sr		x
	185	193	s4-193	Tampereentie 1200	R		M		RKY	sr	s		x
	186	191	sr4-191	Tampereentie 1208	R		M		RKY	sr	sr		x
	187	188	s4-188	Tontinkuja 41	R		M		RKY	sr	s		x
	188	187	4-187	Tontinkuja 47	R		M		RKY		s		x
	189	185	sr4-185	Tontinkuja	R		M		RKY		sr		x
	190		sr5-26	Murhaastontie 4	R		M				sr		x
	191		s5-25	Jokisalongtie 306	R		M				s		x
	192		sr5-21	Jokisalongtie 366	R		M				sr		x
	193		sr5-20	Jokisalongtie 378, Jokisalon vanha koulu	R	H	M		p		sr		
	194		sr5-18	Jokisalongtie 428	R		M		p		sr		x
	195		sr5-15	Jokisalongtie 482	R		M		p		sr		x
	196		s5-6	Tuurintie 48			M		p		s		x
	197		s5-7	Tuurintie 24			M		p		s		x
	198		sr5-12	Saimalantie 82	R				p		sr		x

	199	180	s4-180	Koskelantie 128	R					s	s	x	
	200	162	sr1-162	Välitie	R		M			sr	sr	x	
	201		5-2	Tuurintie 100			M						x
	202		5-9	Tuurintie 1			M						x
	203		5-10	Jokisalontie 373	R		M						x
	204	126	sr1-126	Kukkamontie 36	R		M			sr	sr	x	
	205		131	Kukkamontie 11			M					x	
	206		130	Kukkamontie 13			M					x	
	207		129	Kukkamontie 15			M					x	
	208		128	Kukkamontie 17			M					x	
	209	154	sr1-154	Tampereentie 1727	R		M			sr	sr	x	
	210	155	sr1-155	Jokikyläntie 29	R		M			sr	sr	x	
	211	156	sr1-156	Jokikyläntie 27	R		M			sr	sr	x	
	212	152	sr1-152	Jokikyläntie 10	R	H	M	(x)		sr	sr	x	
	213			Kirkkokuja 4									x
	214		150	Jokikyläntie 2									x
	215		153	Jokikyläntie 3									x
	216	104	sr1-104	Konnonperäntie 6	R		M			sr	sr		x
	217	105	sr1-105	Tampereentie 1796			M			sr	s	x	

Täydennysinventointikohteet

Tunnuskuva	Kohdenumerointi		Kohdenimi tai osoitet	Kriteerit			arvo- alue	Arvo 2004	Arvo 2018	Määrittely			Alustava arvotus s/ sr/ Bs
	Nykyinen tunnus			R	H	M				RKY	Pihapiiri	Yksit- täinen raken- nus	
	262		Länsitie n. 496, Vaivaismakasiini	R	H	M					x		sr
	263		Kumaalantie 42	R	H	M					x		s
	264		Vanha Jurvantie, Laihian vapaahautausmaa	R	H	M							sr, /s
	265		Välitie 119							x			sr
	267		Kivisilta, Kylänpään vanhatie										Bs
	268		Kivisilta, Tampereentie 2080										Bs
	269		Kivisilta, Vuorisentie										Bs
	270		Isonkyläntie 20, Isonkylän koulu	R	H	M							sr